

Gevolgen overlijden van de participant: Standpunt vanwege MQIC

(dit standpunt wordt meegedeeld omdat er zeer veel onzekerheid bestaat over de juiste juridische verhoudingen en wordt verstrekt onder alle voorbehoud en houdt geen verbintenis in vanwege MQIC dat de fiscale administratie dit standpunt zullen delen).

Basisprincipe: Een QI participatie behoort niet tot de nalatenschap.

De reden hiervoor is gelegen in de eigenaardige geschiedenis het QI-verhaal.

Participanten in QI kochten een participatie in een “fonds voor gemene rekening” dat was gestructureerd als een Nederlandse ICB (beleggingsfonds).

In principe is een participatie in een beleggingsfonds een financieel actief dat valt onder de successierechten en dat overgaat op de erfgenamen bij overlijden, op welk moment er successierechten worden geheven.

In 2009 en 2010 heeft de Nederlandse AFM (Nederlandse FSMA) het product echter verder onderzocht, en is tot de conclusie gekomen dat de Nederlandse ICB in feite leeg was.

De participant was door zijn inbreng weliswaar begunstigde geworden van een Amerikaanse trust, maar QI speelde hierin louter een rol als administrator.

QI had weliswaar de structuur van een ICB, met een beheerder en een bewaarder, maar er waren geen te bewaren of te beheren assets, aangezien QI verder niet tussenkwam in de Amerikaanse trust.

De individuele beleggers bleken louter de begunstigten van de Amerikaanse trust.

Quality Investments werd daarom ook verplicht door de AFM om haar contract met de participanten aan te passen waarbij duidelijk werd gesteld dat de participanten rechtstreeks begunstigde zijn in een Amerikaanse Trust.

Bij overlijden van een participant gaat er daarbij niets over van de overledene naar de erfgenaam, maar verandert er alleen iets in de begunstiging van de trust, die echter pas tot uitkering komt op het moment zoals bepaalt in de trustakte.

Deze uitkering vindt niet plaats bij overlijden van de participant, die overigens ook niet de “settlor” van de trust is, maar bij uitkering van een Amerikaanse levensverzekering op het hoofd van een onbekende Amerikaan.

Wat zeker niet kan is dat de nalatenschap de nieuwe begunstigde wordt, aangezien een begunstigde van een trust in leven moet zijn op het moment van de uitkering.

Art. 736.1106 Florida trust code bepaalt bovendien:

“Unless a contrary intent appears in the trust instrument, if a beneficiary of a future interest under the terms of a trust fails to survive the distribution date, and the deceased beneficiary leaves surviving descendants, a substitute gift is created in the beneficiary’s surviving descendants.”

Dus, in principe zijn de kinderen (in eigen naam) te beschouwen als de nieuwe begunstigten van de trust door een “substitute gift”, “unless a contrary intent appears in the trust instrument”.

In de trustdeed zijn bepalingen opgenomen met betrekking tot legatering van de begunstiging, wat er bovendien op wijst dat het de bedoeling is dat de nieuwe begunstiging dezelfde verdeling volgt als de nalatenschap, inclusief rechten van vruchtgebruik.

Een dergelijke verandering van begunstiging ten gevolge een overlijden is een handeling die niets te maken heeft met de nalatenschap.

Vergelijk met de begunstiging van een levensverzekering die verandert door overlijden van de eerste begunstigde. Ook hier geen band met de nalatenschap en geen successierechten.

Dit heeft 2 gevolgen:

1. De erfgenamen van de overledene beschikken in eigen naam over een vorderingsrecht op de trustee dat bestaat uit hun recht als begunstigde.
2. Er zijn geen successierechten van toepassing, aangezien er ook geen uitbetaling gebeurt naar aanleiding van het overlijden, maar alleen een verandering van begunstiging.

Besluit:

1. De participatie moet niet worden aangegeven in de nalatenschap, want ze maakt er geen deel van uit.
2. De nieuwe beneficiaries zijn de erfgenamen van de overleden participant, in eigen naam, waarbij de omvang van het recht gelijk loopt als bij de verdeling van de nalatenschap (dus: vruchtgebruik indien dit van toepassing is in de nalatenschap).

Voor het geval er twijfels zouden zijn over dit standpunt, heeft de betrokkene nog geruime tijd om hierover na te denken, aangezien art. 37, 2° wetboek successierechten een aanvullende aangifte mogelijk maakt op het moment van uitkering.